Versor, Johannes: Quaestiones super libros Ethicorum Aristotelis (cum textu)
[Cologne]: Heinrich Quentell, 1494 Seite 232

ꝙ diuinū aliquid in ipso existit. Quāto autem differt hoc a composito tanto ⁊ operatio ab ea que ſm aliam virtutem. Si itaqꝫ diuinum intellectus ad hominem. ⁊ que ſm hunc diuina vita ad humanam vitam

Queritur Undecimo. vtrū hominis vera felicitas cōſiſtat in visione diuine essentie. Arguitur ꝑmo ꝙ nō. q꞉ ſm Dyonisiū per id quod est supremū intellectꝰ homo ꝯiungit̃ deo sicut omnino ignoto. sed id quod videt̃ ꝑ essentiā nō est omino ignotū. igit̃ ⁊c. Scdo sic. altioris nature altior est ꝑfecto sed intellectus ad videndū diuinā essentiam nō ꝑtingit. igit̃ ⁊c. Tercio sic. vnūquodqꝫ ꝑficit̃ ſm ꝙ in actū reducit̃ sed intellectus humanus reducit̃ in actū ꝑ ꝯsideratōem creaturarum. igitur hominis felicitas non consistit in visione dei In oppositum arguitur. quia dicit textus. ꝙ vacat speculationi veritatis felicissimus est. ergo qui vacat contemplationi veritatis supreme (que est deus) est simpl'r ⁊ vere felix Quantum ad primum.

Sciendum primo

Q; postqꝫ ph̄s ostendit felicitatē ꝯsistere in operatione speculatiua. Hic ꝯñter ostendit quomodo se hꝫ talis operatio ad hoiem dicens. ꝙ vita vacās ꝯtemplationi est melior qꝫ vita que est ſm hominē. que dr̄ vita moralis Cuius causa est. quia homo ꝯpositus est ex anima ⁊ corpe habēs sensitiuā naturam ⁊ intellectiuam. ergo vita homini commensurata ꝯsistit in hoc ꝙ homo ſm rōem ordinet actōnes ⁊ operationes sensitiuas ⁊ corporales. talis aūt est vita moralis. Sed vacare soli speculationi intellectus est proprium superiorum substātiarū. in quibꝫ inuenit̃ sola natura intellectiua quam participant ſm intellectū. Ideo dr̄ textꝰ ꝙ homo viuēdo vacās ꝯtemplatōi nō viuit vt homo qui est ꝯpositus ex diuersis. sed viuit ſm ꝙ aliq̄d diuinū in ipso existit. ꝓut ſm intellectum ꝑticipat diuinam similitudinem. Ex quo patꝫ ꝙ quantum differt intellectus in sua potestate ꝯsideratus a composito ex anima ⁊ corpore: tantū differt operatio speculatiua a morali que fit ſm virtutem moralem. que ꝓprie est ſm humanā naturā Ulterius seq̄tur. ꝙ sicut intellectus ꝑ compatōem ad hominem quid diuinū est. ita vita speculatiua que est ſm intellectum compatur ad vitaꝫ moralem. sicut diuina ad humanam. ⁊ sic vita speculatiua melior est morali

Sciendum scdo. ꝙ a ꝑdictis excludit ph̄s errorem q̄rundam suadentium ꝙ hō debeat intendere ad sapiēduꝫ humana. ⁊ mortalis ad sapiēdum mortalia. qui error fuit Symonidis poete. vt pꝫ in ꝓhemio metaphisice Sꝫ ph̄s hoc dicit esse falsum. quia homo debet tēdere ad immortalitatem quantum potest. ⁊ totum suum posse facere ad hoc ꝙ viuat ſm intellectum. qui est optimum eorū que sunt in homine. qui quidem intellectus est immortalis ⁊ diuinus. Et qꝫuis sit ꝑuus mole. tamē quātitate virtutis ⁊ ꝑciositatis multum excedit omnia que sunt in homine. Q; aūt in virtute ⁊ potētia excellat oīa que sunt in homine patꝫ. q꞉ per suas operationes ſupioribus comūgitur ⁊ inferioribꝫ ꝑncipatur. Et ideo quodammō oīa ꝯplectitur. Q; vero ꝑciositate excedat alia que sunt in homine pꝫ. q꞉ est immaterialis simplex ⁊ incorruptibilis.

Conclusio prima

Totus hō dici ꝑt intellectus. Probat textus. q꞉ est ꝑrincipalius ⁊ melius in hoīe. sed vnūquodqꝫ videtur esse id qd̄ est potentissimū in eo. q꞉ oīa alia st̄ quasi instrumēta illius. igit̃ totus hō ꝑt dici intellectus Ex quo pꝫ ꝙ duꝫ hō viuit ſm operationē intellectus viuit ſm vitam maxime sibi ꝓpriam. Patet ꝯsequēter ꝙ isti incōuenienter suadent de isto errore ꝙ homo nō debeat vacare speculationi intellectus. q꞉ incōueniens esset aliqueꝫ eligere viuere non ſm vitam ꝓpriam suijpsius. sed ſm vitam alicuius alterius. Patet ꝯñter ꝙ vita (que est ſm intellectuꝫ) est delectabilissima homini. ⁊ maxime sibi ꝓpria. Probatur. q꞉ illud qd̄ est optimū in vnoquoqꝫ est sibi maxime ꝓpriū Sed quod est ꝓprium ⁊ optimū est delectabilissimuꝫ. q̄a vnusquisqꝫ delectat̃ in bono sibi conuenienti. intellectus aūt est hmōi in hoīe. cum hō sit maxime suus intellectus tanqꝫ principalissimū. ergo vita (que est ſm intellectuꝫ) est delectabilissima hoīm. Ex quibꝫ omnibꝫ finaliter patet ꝙ felicissimus est q̄ vacat speculationi veritatis quātum hō in hac vita felix esse potest Et si obijciatur. q꞉ dictum est ꝙ vita (q̄ est ſm intellectū) nō est ſm hominē sed supra hominem. ergo male dr̄ ꝙ sit maxime ꝓpria homini. Rn̄detur ꝙ talis vita non est ſm hominē quantuꝫ ad naturaꝫ ꝯpositam. sed est ꝓprijssime ſm hominē quātum ad id qd̄ est ꝑncipalissimū in homine. qd̄ ꝑfectissime repit̃ in substātijs seꝑatis. In hoīe aūt iperfecte ⁊ q̄si ꝑticipatiue. sed tn̄ illud paruū est maius hmōi alijs que in homine sunt Conclusio scd̄a ⁊ responsiua. vltima ⁊ ꝑfectissima homīs felicitas in visione diuine essentie consistit. Probat̃ conclusio. q꞉ homo non ꝑt esse ꝑfecte felix qꝫ diu restat sibi aliquid ad desiderandū ⁊ querendū. sed homini semꝑ restat aliquid tale querendū quousqꝫ diuinā essentiā videat. ergo ⁊c. Item vniuscuiusqꝫ rei ꝑfectio attendit̃ ſm id qd̄ est ratō sui obiecti. sed obiectum intellectus est essentia rei. ergo intantū ꝓcedit ꝑfectio intellectus inquantū cognoscit essentiā alicuius effectus. ꝑ quā non possit cognosci essentia cause. ⁊ tunc non dicitur intellectus attingere ad causam simpl'r. Et per ꝯsequens cum homo cognoscat effectū vt sciat ipm̄ habere cām remanet natural'r homini desiderium. vt sciat de causa q̄d est. Sed intellectus humanus cognoscens essentiam alicuius effectus non cognoscit de deo nisi an est. ergo adhuc remanet ei naturale desiderium inquirendi causam. et sic non est ꝑfecte beatus. ergo ad felicitatem ꝑfectam requiritur ꝙ intellectus ꝑtingat ad ipsam eēntiam prime cause. Quantum ad secundū.

Dubitatur primo.

Utrū vera ⁊ ꝑfecta beatitudo homīs possit consistere in ꝯsideratione scientiaꝝ speculatiuaꝝ. Et videt̃ ꝙ sic. q̄a felicitas est operatio hoīs ſm virtutē ꝑfectam. Sed non sunt nisi tres virtutes speculatiue. s. sapientia sciētia ⁊ intellectus. q̄ omnes ꝑtinent ad considerationem speculatiuaꝝ. ꝗ. Item illud videt̃ esse hoīs vltima ꝑfectio qd̄ naturaliter ab omnibꝫ ꝓpter seipm̄ desideratur. sed talis est felicitas scientiaꝝ speculatiuaꝝ. igitur. Minor patet. q̄a (vt dr̄ primo metaphisice) oēs hoīes natura scire desiderant. Et post pauca subdit̃. ꝙ scientie speculatiue ꝓpter seipsas q̄runt̃. Rn̄r ꝙ qꝫuis ꝯsideratio sciaꝝ speculatiuarum sit q̄dam ꝯsideratio vere et ꝑfecte felicitatis. tn̄ per

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-95/0232
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt